

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการและทฤษฎีจากเอกสาร ตำราบทความทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2) กำหนดแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ
- 4) สร้างเครื่องมือวิจัยตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของเครื่องมือวิจัย
- 5) เสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 6) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
- 7) นำเครื่องมือไปทดลองใช้
- 8) ปรับปรุงเครื่องมือ
- 9) นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 10) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 11) วิเคราะห์ข้อมูล
- 12) สรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร จำนวน 45 โรงเรียน จำนวน 1,845 คน ดังนี้

(1) ผู้บริหาร	จำนวน	45 คน
(2) ผู้ช่วยผู้บริหาร	จำนวน	180 คน
(3) ครู	จำนวน	1,620 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ซึ่งใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 495 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 45 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 135 คน และ ครู จำนวน 315 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ผู้บริหาร		ผ.ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คำเพิ่มวิทยา	1	1	4	3	34	7	39	11
2. มัธยมวานรนิวาส	1	1	4	3	67	13	72	17
3. สว่างแดนดิน	1	1	4	3	59	11	64	15
4. สกลนครพัฒนศึกษา	1	1	4	3	106	21	111	25
5. ร่มเกล้า	1	1	4	3	67	12	72	16
6. บ้านม่วงพิทยาคม	1	1	4	3	33	6	38	10
7. อากาศอำนวยศึกษา	1	1	4	3	47	9	52	13
8. พังโคนพิทยาคม	1	1	4	3	79	15	84	19
9. ธาตุนารายณ์วิทยา	1	1	4	3	94	18	99	22
10. สกลราชวิทยานุกูล	1	1	4	3	170	33	175	37
11. เฉลิมพระเกียรติฯ	1	1	4	3	13	3	18	7
12. ศึกษาประชาสามัคคี	1	1	4	3	18	4	23	8
13. ธาตุทองอำนวยวิทย	1	1	4	3	17	3	22	7
14. บงเหนือวิทยาคม	1	1	4	3	19	4	24	8
15. ภูดินแดงวิทยา	1	1	4	3	16	3	21	7
16. โพนพิทยาคม	1	1	4	3	23	5	28	9
17. ท่าแร่ศึกษา	1	1	4	3	24	5	29	9
18. โคกสีพิทยาสรรค์	1	1	4	3	22	4	27	8
19. นิคมน้ำจุนเจริญวิทยา	1	1	4	3	26	5	31	9
20. โพนแสงวิทยา	1	1	4	3	17	3	22	7
21. บ้านบัวราชภูรบำรุง	1	1	4	3	26	5	31	9
22. เจริญศิลปศึกษา	1	1	4	3	24	5	29	9
23. กุดเรือคำพิทยาคาร	1	1	4	3	21	4	26	8
24. กุสุมาลย์พิทยาคม	1	1	4	3	20	4	25	8
25. โพนงามศึกษา	1	1	4	3	22	4	27	8

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

โรงเรียน	ผู้บริหาร		ผช.ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	ประชากร กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร กลุ่มตัวอย่าง	
26. ธรรมบวรวิทยา	1	1	4	3	29	6	34	10
27. สกลราชวิทยานุกูล 2	1	1	4	3	19	4	24	8
28. เตาบ่อพัฒนศึกษา	1	1	4	3	25	5	30	9
29. หนองหลวงศึกษา	1	1	4	3	29	6	34	10
30. ส่องดาววิทยาคม	1	1	4	3	33	7	38	11
31. คำตากล้าราชประชาฯ	1	1	4	3	32	6	37	10
32. ดงมะไฟวิทยา	1	1	4	3	36	7	41	11
33. แวงพิทยาคม	1	1	4	3	35	7	40	11
34. กุดบากพัฒนศึกษา	1	1	4	3	38	7	43	11
35. สว่างศึกษา	1	1	4	3	48	9	53	13
36. มัธยมวาริชภูมิ	1	1	4	3	69	13	74	17
37. พรรณานุกูลจารย์	1	1	4	3	59	11	64	15
38. ภูริทัตติวิทยา	1	1	4	3	13	3	18	7
39. ศึกษาสงเคราะห์สกลฯ	1	1	4	3	43	8	48	12
40. ช้างมิ่งพิทยานุกูล	1	1	4	3	3	1	8	5
41. เดื่อศรีไพรวัลย์	1	1	4	3	5	1	10	5
42. ลำปลาหางวิทยา	1	1	4	3	9	2	14	6
43. หนองแวงวิทยา	1	1	4	3	6	1	11	5
44. บะฮีวิทยา	1	1	4	3	6	1	11	5
45. เทพธวัชต์วิทยา	1	1	4	3	19	4	24	8
รวม	45	45	180	135	1,620	315	1,845	495

ที่มา : งานแผนงาน สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2540

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยการศึกษา หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา กำหนดกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือ และนำเสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความเห็นชอบและตรวจสอบปรับปรุง

2) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยปรับปรุงมาจากการประเมินอาคารสถานที่ เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2540) และปรับปรุงมาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัญหาของการดำเนินงานการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา 3) เพื่อศึกษาหาข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา การศึกษาสภาพการดำเนินงานมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านอาคารเรียนและอาคารประกอบ สื่อ ครุภัณฑ์ 2) ด้านสถานที่และบริเวณโรงเรียน 3) ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 4) ด้านน้ำดื่ม น้ำใช้ในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด สำหรับให้ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครู เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีเนื้อหาสาระเหมือนกัน โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงานการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 19 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

จำนวน 24 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Form) จำนวน 4 ข้อ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1) ขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสภามัธยมศึกษาจังหวัดสกลนคร เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร

2) ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสภามัธยมศึกษาจังหวัดสกลนคร เพื่อทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนเป้าหมายด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 495 ชุด และได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้รับกลับคืน จำนวนทั้งสิ้น 477 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.36 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม		
	ส่งไป	ได้รับกลับคืน	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	45	43	95.56
2. ผู้ช่วยผู้บริหาร	135	129	95.56
3. ครู	315	305	96.83
รวมเฉลี่ย	495	477	96.36

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- (1) หาค่าร้อยละ (%)
- (2) หาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{x}$)
- (3) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังนี้

ตอนที่ 1 นำมาแจกแจงหาความถี่ และค่าร้อยละ โดยการจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและรวมทุกกลุ่ม

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานการพัฒนาศักยภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานการพัฒนาศักยภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ แบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์แล้วเสนอเป็นความเรียง

3) เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามตอนที่ 2, 3, 4 กำหนดน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะในระดับน้อยที่สุด

4) การแปลความหมายข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ตามเกณฑ์จุดศูนย์กลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะ
ในระดับ มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะ
ในระดับ ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะ
ในระดับ น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาหรือมีความคิดเห็นในการเสนอแนะ
ในระดับ น้อยที่สุด

5) การทดลองเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try out) ใช้กับผู้บริหารโรงเรียน
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอเมือง และ
อำเภอปลาปากจังหวัดนครพนมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง
(Reliability) ของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Lee J. Cronbach (ประยูร
อาษานาม, 2534) ซึ่งได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.94 จากนั้นได้นำเครื่องมือมาทำการปรับปรุง
เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป